

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph. D. ve věci

žalobkyně: **L. L.**
bytem X
doručovací adresa X

zastoupena advokátem Mgr. Vojtěchem Rossmanithem
sídlem Mezírka 775/1, 602 00 Brno

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 5. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 25. 5. 2023, č. j. X, **s e r u š í** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **j e p o v i n n a** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 6 292 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Vojtěcha Rossmanitha.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 5. 2023, č. j. X („napadené rozhodnutí“), kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 26. 1. 2023, č. j. X („prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni odňat invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 20 %. Nebyla tak naplněna minimální hranice poklesu pracovní schopnosti o 35 %, která je nutná pro uznání žalobkyně za invalidní.
2. Prvostupňové rozhodnutí je založeno na posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Litoměřice („OSSZ“) ze dne 7. 12. 2022. Za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s největším dopadem na pokles její pracovní schopnosti bylo určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole X (*postižení dýchací soustavy*), oddíl B (*dolní dýchací cesty*), položce 3a (*astma pod kontrolou*) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity („vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu byla podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity tato hodnota zvýšena o dalších 10 % a celkově činila 20 %. Dle posudku žalobkyně nemá žádné exacerbace (akutní zhoršení respiračních příznaků) či maximálně dvakrát za rok. Astma žalobkyně je na terapii stabilizované. O dalších 10 % byla míra poklesu pracovní schopnosti navýšena pro projevy možného působení spouštěčů alergické reakce různé intenzity.
3. V návaznosti na námitky podané žalobkyní byl v odvolacím řízení zpracován posudek České správy sociálního zabezpečení („ČSSZ“) ze dne 24. 5. 2023, který přijaté posudkové hodnocení OSSZ potvrdil. Dle posudku žalobkyně trpí astmatem, které je pod částečnou kontrolou. Byla zvolena dolní hranice míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně s ohledem k dosavadnímu průběhu onemocnění a její profesi. Pokles pracovní schopnosti však neodpovídá invaliditě.

II. Žaloba

4. Žalobkyně pobírala invalidní důchod prvního stupně 20 let. Žalovaná se jen velmi povrchně vypořádala s tím, proč najednou rozhodla o odnětí invalidního důchodu. Posudkoví lékaři neodůvodnili, z jakých podkladů plyne změna zdravotního stavu žalobkyně k lepšímu. Proto žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a v rozporu se zásadou legitimního očekávání.
5. Ke zlepšení zdravotního stavu žalobkyně za posledních 20 let nedošlo. Astma je komplikováno alergiemi a opakovanými respiračními infekty. Dochází k exacerbaci. Žalobkyně má diagnostikovanou tzv. Leidenskou mutaci a hypotyreózu. V důsledku dopravní nehody v prosinci 2021 má žalobkyně další zdravotní problémy, konkrétně bolest za krkem a bolest krční páteře, bolest bederní páteře, bolest ramene, bolest na hrudi (žalobkyně má vlivem dopravní nehody popraskané svalstvo), bolest na zevní straně levého stehna (parestezie) až kolene a bolest zad.
6. Příznaky zdravotních obtíží žalobkyně se projevují prakticky trvale, v denní i v noční dobu. Léky na bolest a proti astmatu a alergiím musí žalobkyně užívat denně. Žalobkyně uvedla jaké léky má předepsány a jaké užívá. Celková výkonnost a schopnost vykonávat denní aktivity je u žalobkyně vlivem shora popsaných zdravotních postižení velice omezená.

Žalobkyně má problémy s dýcháním. Je celkově velice slabá. Mají na to vliv také přetrvávající obtíže pohybového aparátu a zmíněné bolesti.

7. Po celou dobu invalidity žalobkyně bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zdravotní postižení uvedené v kapitole X oddíl B položka 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy stejně jak bylo stanoveno v lékařském posudku žalované. Došlo však ke změně v procentuálním vyjádření míry poklesu pracovní schopnosti. Dříve bylo hodnoceno na horní hranici procentuálního rozmezí na 40 %, nyní je však bez jakéhokoli odůvodnění hodnoceno na spodní hranici 20 %.
8. Žalovaná bagatelizuje zdravotní problémy, kterými žalobkyně trpí vedle astmatu. Žalovaná sice konstatuje, že „následky autonehody jsou na úrovni lehké poruchy a jsou zohledněny v základním posouzení poklesu pracovní schopnosti“ v rozporu s tím však byla míra poklesu pracovní schopnosti hodnocena na dolní hranici. Žalobkyně má za to, že měla být navýšena procentní míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Napadené rozhodnutí se k tomu nevyjadřuje, pouze uvádí že se procentní míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky nemění. Je proto nepřekoumatelné a v rozporu se zákonem. K navýšení dle žalobkyně mělo dojít s ohledem na souběh více zdravotních postižení, které mají vliv na pracovní schopnost. Žalobkyně není schopna naplno pokračovat v předchozí, či jakékoli jiné výdělečné činnosti. Pracovního zařazení je schopna pouze s omezením.
9. Žalobkyně navrhla provedení důkazů lékařskými zprávami, které dokreslují její neutěšený zdravotní stav a odůvodňují ponechání invalidního důchodu prvního stupně. Starší lékařské zprávy z Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně žalobkyně dokládá na důkaz tvrzení, že její zdravotní stav stran astmatu se nezlepšil. Došlo naopak ke zhoršení výsledků. Tyto lékařské zprávy jsou známy žalované z předcházejících řízení. Jako důkazy žalobkyně navrhla rozpis procedur ze dne 16. 6. 2023 a lékařskou zprávu ze dne 16. 6. 2023 lékaře MUDr. S. S. Lékařské zprávy MUDr. S. P. ze dne 18. 7. 2023, 9. 6. 2022, 27. 5. 2021, 30. 11. 2017 a 28. 4. 2014. A lékařskou zprávu MUDr. J. Ch. ze dne 7. 7. 2023.

III. Vyjádření žalované a replika žalobkyně

10. Žalovaná se ve vyjádření přímo nevyjádřila k obsahu žaloby ani k jednotlivým námitkám uvedeným v žalobě. Místo toho se zaměřila na právní rámec a posudky lékařů k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Zdůraznila objektivitu a správnost svého rozhodnutí, opírajícího se o odborný posudek a právní předpisy. Žalovaná je po zhodnocení předložené zdravotnické dokumentace přesvědčena, že byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobkyně. Ve věci odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a s ohledem na námitky žalobkyně navrhla důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR („PK MPSV“) ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení („zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“).
11. Žalobkyně v replice konstatovala že žalovaná se do polemiky s žalobní argumentací ve vyjádření vůbec nepouští. Žalobkyně proto odkázala na žalobní argumentaci. Žalobkyně dále sdělila že nesouhlasí s provedením důkazu posudkem PK MPSV, pro zjevný střet zájmů mezi žalovanou a PK MPSV. Místo toho žalobkyně navrhla oslovit soudního znalce, který by nezávisle zdravotní stav a posudkové hodnocení přezkoumal. Žalobkyně předložila nové důkazní návrhy. Navrhla provedení důkazů aktuálními lékařskými zprávami. Ty nemají prokazovat nové skutečnosti, dokreslují neutěšený a setrvalý až zhoršující se zdravotní stav

žalobkyně. Ze zpráv plyne, že byl zřejmě zjištěn pravý důvod zhoršení zdravotního stavu žalobkyně. Žalobkyni byl diagnostikován subpleurální nodulus v S6 vlevo. Žalobkyně je objednaná na bronchoskopii. Žalobkyně přiložila lékařské zprávy MUDr. S. P. ze dne 12. 10. 2023 a 10. 12. 2023 a lékařskou zprávu MUDr. O. R. ze dne 12. 10. 2023.

IV. Obsah správních spisů a řízení před krajským soudem

12. V průběhu řízení si krajský soud vyžádal správní spis OSSZ a také správní (dávkový) spis žalované, z nichž vyplývají zejména následující skutečnosti. Žalobkyně v minulosti pobírala invalidní důchod pro první stupeň invalidity. Lékařským posudkem OSSZ ze dne 11. 11. 2021 byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na 40 %. Platnost posudku byla stanovena trvale.
13. Ve spise se nachází žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu pro zhoršení zdravotního stavu ze dne 1. 11. 2022 a profesní dotazník žalobkyně, spolu s mnoha lékařskými zprávami, mimo jiné lékařské zprávy z Ústavu klinické imunologie a alergologie FNUSA ze dne 27. 5. 2021, ze dne 9. 6. 2022; lékařské zprávy Fakultní nemocnice Olomouc, oddělení urgentního příjmu a traumatologické ambulance ze dne 24. 12. 2021, lékařské zprávy MUDr. R. ze dne 11. 4. 2022, ze dne 2. 3. 2022 a ze dne 30. 5. 2022, lékařská zprávy z angiologické ambulance ze dne 13. 1. 2022, zpráva z neurologické ambulance ze dne 14. 1. 2022, ze dne 24. 3. 2022 a ze dne 1. 8. 2022 MUDr. J. L. Ve spisu se dále nachází posudek o invaliditě OSSZ ze dne 7. 12. 2022 a záznam o jednání OSSZ ze dne 7. 12. 2022 ze kterého plyne, že posouzení proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně. Dále z něj plyne, že žalobkyně byla uznávána částečně invalidní od roku 2003. Následně bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí.
14. V námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně uvedla, že s astmatem se léčí 20 let, pobírala invalidní důchod prvního stupně a nikdy se jí zdravotní stav nezlepšil, naopak se přidaly další nemoci a v neposlední řadě autonehoda. Žalobkyně je vedena na úřadu práce, zaměstnavatel jí dal výpověď (práci není schopna vykonávat, je ráda, že se postará sama o sebe). OSSZ jí odebrala neschopenku, pracovat nemůže, stále se léčí. Nikdo z lékařů jí neřekl, jestli se jí zdravotní stav do budoucna zlepší. Žalobkyně doložila lékařské zprávy jako přílohu námitek, další lékařské zprávy a zprávy z vyšetření doložila v průběhu námitkového řízení. Součástí spisu je posudek ČSSZ ze dne 24. 5. 2023 a napadené rozhodnutí.
15. Krajský soud nechal vypracovat **posudek PK MPSV**, pracoviště v Brně, která dne 19. 12. 2023 zasedala ve složení předseda komise, další lékařka se specializací v oboru neurologie a tajemnice. Žalobkyně nebyla přítomna jednání PK MPSV.
16. K dispozici měla PK MPSV správní spisovou dokumentaci OSSZ a ČSSZ a zdravotní dokumentaci. Jsou vypsány lékařské zprávy, které žalobkyně doložila k námitkám a které byly doloženy k žalobě. Právní zástupce žalobkyně doložil PK MPSV aktuální lékařské zprávy. V posudku je vypsáno, jak bylo o invaliditě žalobkyně rozhodováno v minulosti, je zrekapitulován průběh správního řízení a napadené rozhodnutí. Na výpis pracovní anamnézy žalobkyně navazuje diagnostický souhrn a na s. 5-6 je uvedeno posudkové hodnocení.
17. PK MPSV konstatovala, že žalobkyně trpí zdravotními obtížemi vyplývajícími z onemocnění uvedených v diagnostickém souhrnu. V popředí obtíží je astma bronchiale,

ex anam. těžké persistující, recentní míra obstrukce na periférii. U žalobkyně je přítomna alergologická stigmatizace.

18. Dle imunologie a alergologie byla v lednu 2023 popsána mírná obstrukce v periférii, v červnu 2022 těžká obstrukce v periférii. V červenci 2023 je dle imunologie popisováno astma bronchiale jako těžké. Dle interního nálezu z července 2023 je žalobkyně bez klidové dušnosti, poslechově je dýchání čisté. Dle interního nálezu z listopadu 2023 jsou dle objektivních spirometrických zjištění dechové funkce narušeny jen lehce. Dle CT jsou přítomny známky bronchitidy (zánětu průdušek). V uvedené zprávě je žalobkyní uváděné zhoršení dušnosti po nachlazení z počátku roku 2023, žalobkyně vyjde jen jedno patro. Doporučená léčba antibiotiky dle citlivosti. Dle rehabilitace v červnu 2023 je dynamika C páteře omezená, v krajních polohách je registrována citlivost, pravý trapem je tužší, výrazné reflexy změny mm. rhomboidei a periscapulárních svalů vpravo. U pravé horní končetiny je hybnost v rameni omezená, dotažení je bolestivé, impigement testy negativní. Dle kardiologiologie v červenci 2023 je žalobkyně orientovaná, spolupracuje, je bez klidové dušnosti. Byla popsána tromboflebitida varikozních žil bérce levé dolní končetiny. Dle psychiatrie v březnu 2022 se u žalobkyně projevuje úzkost při vzpomínce na dopravní nehodu. Přítomna zvýšená potřeba ventilace obtíží, zvýšená autoobservace. Stanovena diagnóza reakce na těžký stres – porucha přizpůsobení. Žalobkyni byla nasazena psychiatrická medikace.
19. U žalobkyně přetrvávají chronické, roky trvající obtíže s průduškami ve smyslu obtíží astmatických, které jsou kolísavého charakteru., vázané nejspíše na styk s alergeny a roční období. V letošním roce (2023) žalobkyně udává dlouhodobé zhoršení po nachlazení začátkem roku. Objektivní nálezy se mění a kolísají od přechodné lehké funkční poruchy po přechodnou poruchu těžkou i při zavedené léčbě. Z uvedeného vyplývá, že nejde o astma pod kontrolou, ale astma pod částečnou kontrolou. Zejména v případech exacerbací bývá nutné vystavit dočasnou pracovní neschopnost. V kompenzovaném či relativně kompenzovaném stavu je třeba vyvarovat se styku s alergeny. V práci zejména prašnému prostředí a dráždivý chemikáliím (některé úklidové prostředky).
20. Z dalších obtíží jsou v popředí chronické obtíže s páteří, které mají souvislost s autonehodou v prosinci 2021. I když aktuálně jsou tyto obtíže spíše zmírněné, je nutné zachovat určitá režimová opatření, neboť byly přítomny i známky kořenového dráždění. Uvedené vede k nutnosti omezení zejména nadměrné fyzické námahy, dlouhodobého stoje, delších pochůzek a výkonu práce v nefyziologických polohách těla.
21. Po autonehodě rovněž došlo k rozvoji duševních obtíží. Žalobkyně trpí poruchou přizpůsobení s nutností psychiatrické léčby. Uvedené vede i ke zvýšené autoobservaci což může působit subjektivně výraznější vnímání somatických obtíží, než by odpovídalo objektivnímu stavu. Uvedená porucha sama o sobě je ale kontraindikací pro práci provázené zvýšenými stresovými situacemi. Další zdravotní obtíže pracovní schopnost žalobkyně ovlivňují pouze okrajově.
22. Z hlediska poklesu pracovní schopnosti je potřeba brát v úvahu všechna přítomná onemocnění. Nejzávažnější jsou obtíže astmatické, které jsou samy o sobě na hranici invalidity prvního stupně. Mohou vést k trvání invalidity i k jejímu odnětí, dle stanoviska posudkového lékaře. Dle PK MPSV zdravotní stav odpovídá invaliditě prvního stupně, neboť kromě astmatu pracovní schopnost výrazně omezují obtíže s páteří a dále i obtíže

duševní. I když tyto by samy o sobě k invaliditě nevedly, jsou nepochybným důvodem k navýšení poklesu pracovní schopnosti. V daném případě v rámci kapitoly X oddílu B položce 3b se jedná o navýšení na horní hranici, tedy na 40 %. PK MPSV dále neprovedla další navýšení dle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity, neboť provedené navýšení v sobě zahrnuje více zdravotních postižení i omezující vliv na schopnost využívat dosažené vzdělání a dosavadní pracovní zkušenosti. Za předpokladu přiznání invalidity prvního stupně a dodržení výše uvedených pracovních omezení lze zdravotní stav dle zákona o důchodovém pojištění považovat za stabilizovaný a posuzovanou lze uznat jako adaptovanou na svůj zdravotní stav. Posuzovaná je schopna případné rekvalifikace na jiné vhodné povolání.

23. PK MPSV přijala posudkový závěr, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jedná se o invaliditu prvního stupně. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 40 %. Doba platnosti posudku byla stanovena na 31. 12. 2033. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je dle PK MPSV postižení uvedené v kapitole X oddílu B položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 35 % a z důvodu dalších onemocnění se míra poklesu pracovní schopnosti navyšuje na horní hranici dané položky na 40 %.
24. Krajský soud ve věci nařídil **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 26. 1. 2024 za přítomnosti žalobkyně, zástupce žalobkyně a zástupkyně žalované. Zástupce žalobkyně odkázal na žalobu a repliku. K dotazu soudu netrval na doplnění dokazování znaleckým posudkem. Zástupkyně žalované ponechala s ohledem na posudek PK MPSV rozhodnutí na úvaze soudu. V rámci dokazování byl proveden důkaz posudkem PK MPSV ze dne 19. 12. 2023, žádné další návrhy na doplnění dokazování vzneseny nebyly. Poté byl účastníkům řízení dán prostor ke konečným návrhům a následně bylo postupováno podle § 49 odst. 12 s. ř. s.

V. Posouzení věci krajským soudem

25. Žalobkyně nesouhlasila s tím, jak byl ve správním řízení posouzen její zdravotní stav, resp. nesouhlasila se závěrem, který se od tohoto posouzení odvíjel, tj. že již není invalidní.
26. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován.
27. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Při přezkumu rozhodnutí žalované vydaného na podkladě posudku lékařské služby ČSSZ v řízení o námitkách (dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb.), resp. posudku odborné lékařské posudkové služby OSSZ vydaného pro účely prvoinstančního řízení, neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek

posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

28. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
29. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Rozhoduje-li žalovaná o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 4 Ads 14/2009-37). Napadené rozhodnutí, resp. posudkové hodnocení, na jehož podkladě je rozhodnutí o odnětí invalidity vydáno, musí obsahovat přesvědčivé odůvodnění, co se při porovnání s obdobím, kdy byla odnímaná dávka přiznána, ve zdravotním stavu pojištěnce přesně změnilo, jinak řečeno, určit a objasnit důvod či příčinu zániku nebo změnu stupně invalidity. Je tedy nutno přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení zdravotního stavu nebo jeho stabilizace při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána či naposledy ponechána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu. *„Pro přesvědčivost posudkových závěrů je nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné právní posouzení věci“*. Jedná se přitom o otázku odbornou, pro jejíž posouzení nemá soud potřebné (medicínské) znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2011, č. j. 4 Ads 147/2010-117).
30. S ohledem na povahu sporu byl pro účely rozhodnutí ve věci v soudním řízení vypracován posudek PK MPSV ze dne 19. 12. 2023, jímž soud provedl důkaz při ústním jednání dne 26. 1. 2023. Žalobkyně s provedením tohoto důkazu nesouhlasila z důvodu střetu zájmů mezi PK MPSV a žalovanou. K této námitce soud poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003-35, podle něhož *„(s)ama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem*

o objektivitě jejích závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí (...) podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí.“ Jak vyplývá již ze shora uvedeného, jedná se o tzv. povinný důkaz v řízení před soudem za situace, kdy je zpochybňováno posouzení zdravotního stavu žalobce v předcházejícím správním řízení o invaliditě posuzované osoby. Posudek PK MPSV se hodnotí jako každý jiný důkaz, podléhá hodnocení z hlediska jasnosti, srozumitelnosti a úplnosti jakož i přesvědčivosti odůvodnění. Pokud by se žalobkyně se závěry hodnocení PK MPSV neztotožnila, mohla by namítat nenaplnění těchto kritérií.

31. Krajský soud vyhodnotil posudek z hledisek shora uvedených, zabýval se jeho úplností a přesvědčivostí, a to jak vzhledem ke skutkovému stavu zjištěnému ze správních spisů, tak i vzhledem k žalobním námitkám, přičemž dospěl k následujícím závěrům.
32. Posudek PK MPSV byl vypracován posudkovou komisí zasedající v řádném složení. Posudek byl založen na všech dostupných podkladech (spisová dokumentace správních spisů včetně lékařské dokumentace) a obsahoval požadované náležitosti. Posudek PK MPSV a posudky zpracované v předcházejícím řízení se neliší v zařazení zdravotního postižení žalobkyně pod položku 3b kapitoly X oddílu B přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Liší se však ve stanovené míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Posudky zpracované lékaři OSSZ a ČSSZ určily míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 20 % a posudek PK MPSV určil míru tohoto poklesu o 40 %. Posudky se dále odlišují v podrobnosti odůvodnění svých posudkových závěrů.
33. Dle posudku ČSSZ žalobkyně naplňuje kritéria položky 3b jen částečně, exacerbace je dokladována cca dvakrát za 1,5 roku. Další zdravotní obtíže žalobkyně posudek žalované vyhodnotil jako lehké (následky autonehody) a konstatoval, že jsou zohledněny v základním posouzení poklesu pracovní schopnosti. Potíže jsou dle posudku žalované subjektivní a objektivní nálezy chudé. Oproti tomu posudek PK MPSV konstatuje, že samotné astma je důvodem pro shledání poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 35 %. Obtíže žalobkyně jsou kolísavého charakteru, objektivní nálezy se mění a kolísají od přechodné lehké funkční poruchy po přechodnou těžkou funkční poruchu i při zavedené léčbě. Jsou přítomny vícečetné exacerbace. PK MPSV dále do výsledného posouzení zahrnula potíže žalobkyně s páteří po autonehodě v prosinci 2021, obtíže jsou nyní zmírněné, ale v minulosti bylo přítomno kořenové dráždění, proto je nutno zachovávat režimová opatření. PK MPSV jako relevantní vyhodnotila i duševní obtíže žalobkyně. Z důvodu dalších onemocnění byl pokles pracovní schopnosti navýšen o dalších 5 % na celkových 40 %.
34. Soud považuje odůvodnění posudku PK MPSV za přesvědčivé a detailní. PK MPSV se zabývala zdravotním stavem žalobkyně komplexně, zabývala se vývojem astmatu žalobkyně v čase, přihlédla i k dalším zdravotním obtížím žalobkyně a vysvětlila vliv těchto zdravotních obtíží na pracovní schopnost žalobkyně. Posudky zpracované v předcházejícím řízení navíc nevyhovují požadavkům na odůvodnění při odnětí již přiznané invalidity, neboť neobsahují vysvětlení důvodů, pro které mělo u žalobkyně dojít ke zlepšení pracovní schopnosti. Napadené rozhodnutí, které tyto neodůvodněné posudkové závěry převzalo, proto trpí vadou nepřezkoumatelnosti.
35. Na základě provedeného dokazování se soud ztotožnil s námitkou žalobkyně, že její zdravotní stav nebyl v předcházejícím řízení dostatečně posouzen. Posudek PK MPSV, který

soud považuje za dostatečně odůvodněný a přesvědčivý, skýtá náležitý podklad pro přehodnocení závěru, k nimž dospěly správní orgány na základě dosud vypracovaných posudků.

36. Soud považuje posudek PK MPSV ze dne 19. 12. 2023 za stěžejní důkaz o tom, že invalidita žalobkyně k okamžiku vydání napadeného rozhodnutí trvala. Napadené rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí, proto nemůže obstát, protože se ukázalo, že vycházelo z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

37. Napadeným rozhodnutím nebyla shledána invalidita žalobkyně. Z provedeného dokazování v řízení před krajským soudem však vyplynulo, že napadené rozhodnutí spočívalo na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 3, 4 s. ř. s.]. V dalším řízení je žalovaná povinna vycházet z následujícího právního názoru soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Především bude vázána závěrem krajského soudu opírajícím se o posudek PK MPSV ze dne 19. 12. 2023, podle něhož invalidita žalobkyně v prvním stupni k okamžiku vydání napadeného rozhodnutí trvala.
38. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl v souladu s § 60 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených náklady za zastoupení advokátem za čtyři úkony právní služby ve věcech v oblasti důchodového pojištění po 1 000 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, replika) a čtyři režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 3 900 Kč podle § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Tuto částku je třeba navýšit o částku odpovídající dani z přidané hodnoty (1 092 Kč Kč). Celková výše odměny tak činí 6 292 Kč. Neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 26. ledna 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně